

Røde Kors-tanken 80 år.

105715

Sveitseren Dunants skaperverk
teller i dag over 30 millioner
medlemmer i verden.

Julius Dunant 24/2-40

Hvordan ble 24.2.40

Stadig mer og mer aktuell blir Røde Kors' verksemd i alle samfunn for ikke å tale om i de land der krigspestens raser og folkernes blod flyter for vannvidd og krigspsykose.

Men som reddende engler i nødens øyeblikk virker Røde Kors og lindrer-aks og smerte for de stakkars sårede enten de er slagmarkens ofre eller overlevte sivile. Ikke tale om landegrenser, beroligelsestanken framfor anti- og symbol. Dette er Røde Kors' bærte og denne tanken har båret seg til det mektige skaperverk den i dag er.

Tanken om å stifte en slik organisasjon som den i dag heter Røde Kors så ble det lys for første gang under den spanske-sjerriske krig i Nord-Italia i 1864. Sveitseren Jean Henry Dunant som deltok i det store slaget ved Solferino, fikk her ideen til denne saka. Den oppsto først og fremst under inntrykk av de lidelser krigen førte i sitt fotefar, den var en protest mot krigsframgangsmåte og krigstenkema.

Dette preg av protest mot krig og i det hele tatt alt bruk av våpen til å avgjøre folkelige tvistigheter har organisasjonen fortsatt kjempet for. I slaget ved Solferino opphopet det seg i den lille landsby Castiglione i løpet av noen få timer om lag 4000 sårede, både franskmenn og sjerrikere. Men det hjelpemateriale man hadde til å nytte var en ambulanse, og da kan man lett tenke seg til i hvilken utstrækning det effektive hjelpearbeid kunne drives. De få som kunne hjelpe de sårede hadde ikke tenkt for å hjelpe fiendtlige sårede, en tanke som i dag lyder nokså absurd og fremmed for oss, men Røde Kors har ryddet av veien denne forestilling.

Dunant hadde ikke rare greiene å hjelpe seg med, men med landsbybefolkningens hjelp var det utruleg det de utrettet, — til alle sårede usansett det var sjerrikere eller franskmenn.

Dunant ble så grepet av tilstanden etter dette slaget at han lovet med seg selv at han skulle gjøre alt som sto i hans makt for å hindre slike lidelser i liknende tilfeller. Han skrev om dette en bok, «Un souvenir de Solferino», som han sendte rundt til de mest innflytelsesrike menn rundt hele Europa og de største presseorganer.

I denne boka er det for første gang tanken lanseres offentlig om frivillige sammenslutninger til hjelp for sårede i krigstilfelle og alt i fredstid organisere arbeidet med hjelpen for pleie uten hensyn til venn eller fiende. Dunant mente med dette å framelske broderkjærlighetens ånd som han så som det mest effektive middel til å motarbeide krigen og til slutt avkaffe den helt.

Denne boka som kom ut i 1862 vakte som venteleg var stor oppsekt.

Selv reiste Dunant rundt og agiterte for saka, og alle hans anstrengelser kronedes til slutt med hell idet han oppnådde å få i stand en internasjonal konferanse i Genève med delegererte fra nesten alle Europas land. På denne konferansen var det institusjonen «Det internasjonale Røde Kors» ble stiftet. Og til ære for Sveits ble Røde Kors' merke det røde kors på hvit botn: det omvendte av Sveits nasjonalflagg.

Året etter, i 1864, samledes etter innbydelse av den sveitsiske regjering en konferanse av offisielle delegererte fra de viktigste land i Europa. Denne konferanse var det som fikk i stand den senere så berømte Genfkonvensjon.

Genfkonvensjonen går i det store og hele ut på at:

1) I krig skal alt sanitetsmaterieil, alt sanitetspersonell og alle sårede være nøytrale. Det samme skal være tilfelle med alle dem av landets borgere som hjelper de sårede.

2) Alle syke og sårede skal gis samme gode pleie hva enten de tilhører eget lands eller det fiendtlige lands hær.

3) Et rødt kors på hvit botn, — Genfkorset, skal tjene som merke og som armbind for alle hærsers sanitetsvesen. (For ikke å støte muhammedanernes religiøse følelser brukes i islamiske samfunn istedet for det røde kors en rød halvmåne og i Persia en rød løve og sol.)

Genfkonvensjonen er det første eksempel i verdenshistorien på at statene er blitt samde om en alminnelig overenkomst av humanitær art. Det viste seg ganske snart at Dunants tanke kom til å bli en mektig verdensbevegelse. Etter hvert som statene ratifiserte Genfkonvensjonen ble det i alle land dannet nasjonale Røde Kors-foreninger. I Norge fikk vi Røde Kors i 1866.

Den internasjonale sammenslutning av disse institusjoner heter «Comité International» med sete i Genève. Denne komité leder alt hjelpearbeid under krig og arbeidet i fredstid ledes av det såkalte Røde Kors-foreningers forbund som har sitt sete i Paris.

I dag er Røde Kors verdens mest humanitære sammenslutning. Uten hensyn til landegrenser eller folkelege tvistigheter driver den sitt virke. Uten hensyn til rase og politikk. Tilsammen teller Røde Kors i dag over 30 millioner medlemmer fordelt i avdelinger over alle land.

Skaperen av denne organisasjonen, Jean Henry Dunant, fikk i 1901 Nobels fredspris sammen med franskmannen Fr. Passy. Og det ærebevis hadde han også fortjent.

Og i dag er Røde Kors' verksemd mer aktuell enn noensinne, og den hjelp Røde Kors gir til de ulykkelige krigens ofre aner ingen dybden i for man selv har stått ansikt til ansikt med krigens uhygge og den